

Kennisgeving Voornemen en Voorstel participatie Aramis, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

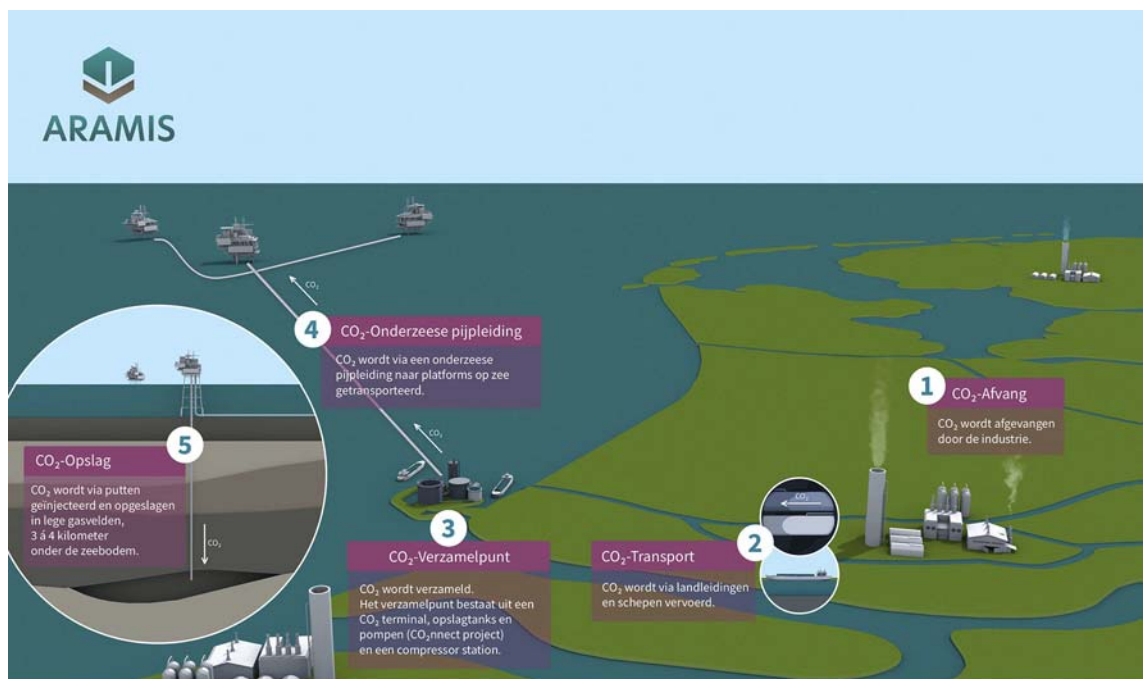
Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft van Aramis (bestaande uit de initiatiefnemers: EBN, Gasunie, Shell en TotalEnergies) een verzoek ontvangen voor het realiseren van een grootschalige CO₂-transportinfrastructuur die opslag van CO₂ in lege gasvelden op zee mogelijk maakt. In deze kennisgeving leest u wat het project inhoudt, waarover u kunt meedenken en hoe u kunt reageren.

Wat houdt het project Aramis in?

Aramis is een CCS-project. CCS staat voor Carbon Capture and Storage (CO₂-afvang en opslag). Het project Aramis richt zich op het realiseren van een nieuwe infrastructuur voor transport van CO₂ vanaf de afvang op land naar platforms op zee. Daar wordt de CO₂ in lege gasvelden, diep in de ondergrond, opgeslagen.

De infrastructuur kan in de toekomst verder worden uitgebreid voor nieuwe CO₂-leveranciers (industrie waar CO₂ wordt afgevangen) en naar meer lege gasvelden op zee.

Onderstaande afbeelding geeft een schematische weergave van Aramis. In de beschrijving van de onderdelen wordt verwezen naar de nummering uit deze afbeelding.

Het project bestaat uit de volgende onderdelen:

- Aanlevering van CO₂ per schip of via transportleiding (2) aan een centraal verzamelpunt dat voorzien is op de Maasvlakte;
- Bij het verzamelpunt (3) wordt de CO₂ samengevoegd en op de juiste temperatuur en druk gebracht voor verder transport naar de platforms. Hiervoor worden nieuwe installaties aangelegd: installaties om CO₂ uit de schepen te pompen, opslagtanks voor tijdelijke opslag, een compressor en een hogedruk pomp;
- Aanleg van een nieuwe pijpleiding (4) om de CO₂ vanaf het verzamelpunt naar de platforms op de Noordzee te brengen. Deze bevindt zich deels op het land (Maasvlakte) en grotendeels op de bodem van de Noordzee;
- Platform om CO₂ te injecteren in gasvelden.

De eerste en de laatste schakels van CCS-keten (de afvang van CO₂ bij de industrie (1) en de ondergrondse opslag (5)) maken geen onderdeel uit van Aramis.

Voor de aanlevering van CO₂ werkt Aramis samen met:

1. CO₂nnect, een samenwerking tussen Vopak, Gasunie en Gate Terminal, voor het ontwikkelen van een terminal voor de ontvangst en levering van vloeibare CO₂ via schepen (<https://www.co2nnect.nl>)
2. Porthos, een CCS-initiatief van EBN, Gasunie en Havenbedrijf Rotterdam, voor het transport via een CO₂-pijpleiding in het Rotterdams havengebied en een compressorstation (<https://www.porthosco2.nl/>).

Waarom is dit project nodig?

Om de doelstellingen van het Nationale Klimaatakkoord, het regeerakkoord en de Europese Green Deal te behalen zijn grote stappen nodig. Het is van belang om de CO₂-uitstoot op grote schaal te verminderen. Eén van de manieren om CO₂ uit de atmosfeer te verwijderen is door het af te vangen en op te slaan. In de strijd tegen klimaatverandering moet deze aanpak hand in hand gaan met de ontwikkeling van duurzame energiebronnen.

Aramis wil een belangrijke bijdrage leveren aan het verlagen van de CO₂-uitstoot van industrieën die moeilijk te verduurzamen zijn.

Wat is de rol van het ministerie?

Voor procedures voor aanleg van CO₂-infrastructuur is de Rijkscoördinatieregeling van toepassing. Dit betekent dat het Ministerie van EZK de besluitvorming voor ruimtelijke inpassing en benodigde vergunningen coördineert en samen met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) besluit waar het deel van de transportinfrastructuur op land wordt gebouwd. Hierbij wordt voorgesorteerd op de nieuwe Omgevingswet en wordt toegewerkt naar een projectbesluit.

Participatie: uw mening en inbreng is belangrijk

Met de publicatie van deze kennisgeving start de procedure voor Aramis. Het project raakt de belangen van veel partijen zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. Het Ministerie van EZK en Aramis vinden het belangrijk dat al deze partijen de mogelijkheid hebben om ideeën in te brengen en mee te denken. U kunt oplossingen aandragen voor de geschetste opgave die is beschreven in het voornemen (bijvoorbeeld: alternatieve tracés om afgevangen CO₂ naar de platforms op zee te brengen). Ook kunt u meedenken over het voorstel voor participatie, bijvoorbeeld over de wijze waarop u betrokken wilt worden. Het participatieplan wordt geactualiseerd bij belangrijke momenten in het project.

Digitale informatiebijeenkomst

Op woensdag 26 januari 2022 van 19.00 uur tot 20.30 uur organiseert EZK een digitale informatiebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst vertellen de initiatiefnemers van Aramis en het Ministerie van EZK u meer over het voornemen van Aramis, het participatieplan en de procedure. Uiteraard kunt u tijdens deze bijeenkomst vragen stellen. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar www.rvo.nl/aramis. Op deze website kunt u zich aanmelden voor deelname aan de bijeenkomst. Na aanmelding ontvangt u uw link voor deelname. Wij hopen u binnenkort (digitaal) te mogen begroeten.

Wilt u reageren?

U kunt van vrijdag 7 januari tot en met donderdag 17 februari 2022 reageren op het voornemen en het participatieplan. In deze periode kunt u deze documenten bekijken op www.rvo.nl/aramis. Documenten op papier kunnen tijdens openingstijden bekeken worden op locatie bij EZK: Bezuidenhoutseweg 73 in Den Haag.

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging op uw reactie.

- Digitaal: via de website www.rvo.nl/aramis
- Telefonisch: op werkdagen tussen 9:00 en 17:00 uur via telefoonnummer 070 379 89 79.
- Post: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Aramis
Postbus 111
9200 AC Drachten

Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan sturen wij u per brief een ontvangstbevestiging toe.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Uw reactie op deze kennisgeving wordt betrokken bij het opstellen van de zogenoemde concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (c-NRD). In de c-NRD staat welke oplossingen/alternatieven worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt gedaan. De c-NRD zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2022 ter inzage liggen.

Uw reactie op het voorstel voor participatie wordt gebruikt om het participatieproces verder uit te werken.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Aramis en alle bijbehorende documenten vindt u op www.rvo.nl/aramis en www.aramis-ccs.com. Heeft u vragen over de procedure? Bel dan op telefoonnummer 070 379 89 79.